

Maire Saarinen o.s. Lamppu

KAUAN KAIVATTUJA KIRJEITÄ

Rakas Annani

1939

On tulossa joulu, vain pari päivää enää siihen rauhan juhlaan, mutta luoja sen tietää miten tulemme joulua viettämään. Muistat hyvin muutamia vuosia taaksepäin joulun alla, jolloin oli samanlaiset kuutamoiset illat, jolloin kahden olimme, ja tuulentupia rakentelimme, jotka vähitellen muuttuivat totellisuudeksi, mutta nyt muutamien onnellisten vuosien jälkeen, jolloin on ihminen päässyt nauttimaan oikeasta elämän ilosta, ... niin silloin temmataan yht'äkkiä kaikki pois, murskataan ihmisen kauneimmat unelmat. Mutta rakas vielä kerran koittaa vapauden päivä jolloin vihollinen häipyä rajojensa taakse, niin silloin, oi silloin taas tulen luoksesse, ja rakennetaan uusi koti, koti entistä ehompi jonka peruskivi varmasti kestää.

Älä murru rakas suru taakan alle, vaan koita voittaa kaikki hymyillen, turvaa korkeimman johtoon, hän johtaa kerran tiemme yhteen, jos ei tässä, niin tulevassa elämässä. Jos sinut suru milloin valtaa, niin älä näytä sitä lapsille, sillä tiedän heidän isää odottavan, se käy sinulle silloin liian raskaaksi. Jos he milloin isää kysyvät niin puhu heille vain levollisesti, salaa surusi heiltä. Paljon tuntuu olevan sydämessä ulos pyrkiviä sanoja, mutta kynä ei osaa niitä paperille piirtää rakas, sinä tunnet minut niin tarkoin ja ymmärrät aina ilon ja surun hetkellä, surun hetkellä puhut aina lohduttavia sanoja, mutta nyt olet kaukana, en tiedä missä, etkä sinä minua mutta toiveeni toteutuvat kerran jos ei tässä niin tulevassa elämässä. Lopetan näissä ajatuksissa. Pojatkin tulivat jo pois hommista. Terveisiä teille kaikille Martille, Mairelle, Aarnolle, Sylville, isälle ja äitille.

Tässä on kaksi osoitetta laita kummallakin osoitteella uudella ja vanhalla niin sitten varmasti tulee, siis kaksi kirjettä. Jos me milloin taas joutumme muuttamaan niin osote taas muuttuu mutta entisellä osoitteella tulee aina, vaikka vähän hitaammin, mutta varmasti. Uudella tulee nopeammin. Siis laita kaksi kirjettä.

Sille herttaiselle talon emännälle terveisiä.

Rakkain terveisin
Sinun Viljosi

Tämä on talvisodan alettua isältäni rintamalta ensimmäinen perille tullut ja säilynyt kirje. MS

Urjalassa 17/12 1939.

Rakas Viljo!

Nyt ollaan perillä ja matka onnistui oikein hyvin ei huolinut kertaakaan olla ilmahälytystä karussa. Kaksi viikkoa matkusteltiin hevosen kanssa ja kaksi vuorokautta junalla. Me päästiin niin kovin herttaisen Hämmäläisperheeseen jaruokaa on kylliksi ja lämpimät huoneet.

Miten sinä rakas Viljo olet säilynyt siellä tuli linjoilla, kyllä Jumala voi varjella teitä miehet siellä niin kuin hän varjeli Tanielin Jalopeurain kidasta ja hurskaan nuorukaisen tulen liekistä niin ettei ne heitä vahingoittaa voineet. Uskokaa Jumalan ihmeelliseen varjelukseen niin kyllä hän teidät pelastaa meille jälleen terveenä takaisin. Lapsemme ovat terveisinä matkasta huolimatta.

Monet rakkaat terveiset sinulle Viljoni ja Rauhan Jumala varjelkoon sinua.

Sinun puolesta rukoileva Annasi

Äitini ensimmäinen kirje isälleni sodan sytyttyä. Takana on kaksi viikkoa reessä ja kaksi vuorokautta junassa tehtyä evakkomatkaa. MS

Urjala 24.12. -39.

Rakas Viljo

Olen odottanut sinulta kirjettä mutta en ole saanut sitä, Sylvi sai Viljamilta kirjeen ja siitä sain tietoja sinusta. Kerron vähän sukulaisistani joita kohtasin matkan varrella. Siskoni Marian tapasin eräällä koululla ja saimme Ellin hänen luokseen. Eilaa hänellä ei ole mukana. Hän oli ollut Olga tädillä sodan syttyessä ja jäi sinne, varmaankin he huolehtivat hänestä. Nikolain oli lähdettävä omalle paikalleen sodan syttyessä, hevosen oli naisille valjastanut ja sitten lähtenyt. Helenaa en ole nähnyt mutta kuulema ovat täällä Urjalassa. Onko Tuomas nähnyt sinua? Sano hänelle terveisiä.

Isä ja mamma olivat joutuneet matkalla eroon toisistaan. Sain sen verran tietoja heistä. Saima oli mennyt mamman kanssa ja isä oli jäänyt hevosta ajamaan, en tiedä sen paremmin miten se sitten lienee. Jos tietäisin heidän osoitteensa niin kirjoittaisin heille, että tietävätkö veljestäni mitä.

Meillä on tässä talossa radio että saamme kuulla aina rintama tietoja teidän urhoollisuudestanne. Hän suuri sotajoukkojen johtaja, Jumala, jonka johtoon Suomen sodan käynti on uskottu johtakoon tahtonsa mukaan teidät urhommesiellä tulilinjoiilla oikeaan voittoon, tätä me kansana häneltä rukoilemme.

Vain hetken voivat ajatukseni olla muissa asioissa, aina ne ovat yhteydessä sinuun ja Jumalaan niin, että tiedät rukoukseni nousevan alati puolestasi korkeuksiin ja pyydä sitä itsekin häneltä silloin voi hän sinua varjella jos niin on Jumalan tahto. Sillä joko meelämme tai kuolemme niin me Herran omat olemme.

Meille on hyvä olla on ruokaa ja lämmintä aivan yltäkylän. Aarno on vähän yskässä toiset ovat terveenä. Onko sinulle vaatteita pitääkö jotain lähettää turkkia tai ulsteria kirjoita minulle niistä.

Muuta ei siis tällä kertaa kuin rakkaat terveiset ja näkemisen iloa jos sinäkin sattuisit pääsemään lomalle. On täällä toisia Sakkolaisia ollut.

Rakastava Annasi.

Äitini kirje isälleni rintamalle jouluna 1939. MS

Täällä 20.7.1941.

Arvoisat vanhukset.

Terveiset taas täältä sotapolulta, täällä sitä on jo oltu muutamia viikkoja, minä tulin linnoitus töistä pois silloin kun siellä oli reserviin otto, ja sain olla vielä viikon siviilissä, joka oli aika mukava sota-aika. Meille taas Annin kanssa tuli poika, kuuluu olevan aika reipas mies, kyllä se poika pystyy vielä toisten veljesten kanssa Karjalaa rakentamaan, siellä niitä miehiä taas sitten tarvitaan, kunhan me isä ukot nyt saamme nämä iivanat pois ajettua, sillä kyllä näille näyttää maantie kelpaavan, mutta jos nyt tämän jälkeen ei meidän, eikä meidän poikien tarvitse lähteä sotapolulle ryssän takia, eikä luota katsetta itään päin siinä pelossa, että ryssä rajojamme uhkaa, nyt jos koskaan, niin nyt koittaa Karjalan vapaus sortajan alta, ja alkaa nousta Karjalan aurinko pilven peitosta, kyllä tekin arvoisat vanhukset pääsette askaroimaan elämän ehtoon kotitänhuville, kyllä sinne vielä kotit nousevat kukoistamaan, ja silloin kuuluu monen karjalaisen sydäimestä laulu, "sit ei pane idän halla eikä pohjan pakkaset" nyt nousee Karjalamme sorron yöstä, kyllä korkein johtajamme taivaan luoja tämän armon meille suo.

Minä sain tänään Johannekselta kirjeen hän kertoi hyvin menevän. Helenalta ja Maikilta olen myös saanut kirjeet, mutta heidän miehiltään en ole vielä saanut. Minä olen jo aikoja sitten kirjoittanut heille, mutta en ole saanut vielä vastausta. Kirjoittakaa minulle kun saatte tämän että miten jaksatte ja millä

olette nyt mielellä. Monin terveisin ja hauskaa kesää toivoo

Viljo.

Minun osoitteeni kirjoittakaa tällä tavalla.
Alikers. Viljo Lamppu
2. Kpk.
2447

Johanneksen osoite:
Stm Johannes Lahtinen
2.kpk
2507

Isäni kirje on sanatarkka jäljemös appivanhemmilleen lähettämästään kirjeestä.
Isä kaatui 25.7.1941. MS

Täällä 23.7.1941.

Rakas Anna

Kiitän sinua kirjeestäsi rakas, sain illalla sinulta kirjeen, meitä muutettiin eilen illalla toiseen porukkaan, aika mukavalta sakilta tuntuu, ettei minulla ole mitään moittimista. Nyt menee ehkä aika nopeammin kun on jotain hommaa, eikä kukaan katso kieroon. Meitä muuttivat monta miestä, Viialan ukot ja joutuivat samaan paikkaan. Lautarinnen Yrjö on tässä samassa paikassa missä minäkin nyt olen, ja kirjoittaa tuossa noin parin metrin päässä minusta toisella mättäällä, ja ihmettelee kovasti, että miten alkaisi kirjeensä, panisiko rakas vai kuinka, mutta tuli siihen tulokseen, että piirtää sataviisikymmentä kertaa rakas, niin sitten sitä on rakkautta kerrakseen. Minulle muuttuu nyt kyllä vähän osote, mutta kyllähän ne tulevat tänne kun käyvät samastapaikasta postin hakemassa, ettei se sen suurempaa häiriötä tee. Kyllä saat lähettää paketin, kyllä minä olen siitä jo sinulle puhunut kirjeessä, mutta et kai ole saanut vielä sitä kirjettäni. Pyysin siinä paketin teetä, kova saippuaa yhden palan, ja vähän sokeria ja loput korppuja, kyllä se on tervetullut tänne Karjalan korpiin. Hyvin minulla on kaikki mennyt, joten älä huolehti sen suuremmin vaikka on pieni muuttokin tapahtunut. Muuri on tässä samassa osastossa missä minäkin, mutta ei me olla samassa työryhmässä, joten minulla ei ole hänen kanssaan mitään tekemistä, kätestä pitäen tuli tervehtimään meitä, eikä muistella vanhaa yhtään. Minä lähetän Mairelle nimipäiväkortin ja Aarnolle myös. Kyllä tämä sota saisi nyt jo loppua, sillä alkaa käydä jo kohta tympäiseväksi nämä sodan kasvot. Hyvin täällä on kaikki tämän sakin pojat ovat iloisia ja reippaalla tuulella, sillä jokainen tietää tämän jälkeen, että saa olla rauhan töissä, oman kotinsa piirissä. Kyllä kerrankin saa iivana mitä se on jo pitkän aikaa kaivannut, mutta ei se nyt kumminkaan tämän jälkeen enään korviansa kohota meidän asioihimme, siksi hyvin tuntuu maantie kelpaavan. Minä kirjoitin jo isälle kirjeen, mutta nyt vain odottelen häneltä iloista vastausta. Osoitteeni on nyt: Alikers....., 2. kpk. 2450. kirjoita nyt tällä uudella osotteella. Rakkaat terveiset perheelleni ja sinulle Annani.

Sinun Viljosi

Jurkka käski kirjoittaa rakas, ja nauraa hirnakoit tässä vieressä.

Sinun Viljosi.

Tämä oli isäni viimeinen kirje äidilleni, hänelle muuttui osoite ja sota loppui hänen kohdaltaan Lautarinnen Yrjön kanssa 25.7.1941 Vitelessä. Minä sain häneltä vielä nimipäiväkortin. MS

Kangasniemellä 20.10.1941

Rakas Sisko ja Mamma.

Nyt rupesin kirjoittamaan teille yhteisesti. Te kai olette nyt siellä Viialassa. Tuntuu kai se aika menevän vähän mukavammmasti kun olette yhtessä. Mutta ei se ole enää niin mukava kun on ne

puolisot poissa teillä eikä enää koskaan palaja. Minä sen tähten saan kiittää Jumalaa kun on säilyttänyt puolisoni terveenä. Oli vähän haavoittunut peukalosta oli hän 3 viikkoa sairaalassa ja 8 vuorokautta oli täällä meidän luonamme auttoi meitä että saatiin puimiset puituu kun hän hommasi koneet millä saatiin puija. Nyt käytettiin jo vehniä myllyssä leipä jauhoksi ja 100 kiloa laitoin Mikkeliin myllyyn. Tietän vehnä jauhoja. Ja sitte hän osti minulle hehton ruista kun minulle ei piisanneet enää kortti annokset. Piti käytä jo taloista ostamassa mistä 10 kiloa mistä taas vähemmän niin on sitä homma jos jonkinlaista kun on emännän hommat ja isännän hommat. Aina on pitänyt olla liikkeessä arkana sekä pyhänä viellä. Joskus Eila käy asioilla että ei joka kerta tarvii itseni mennä. Niin juohtuu mieleeni monta kertaa että kyllä ne miehet oisivat hyvät toimittaisivat kaikki asiat jos ne kelle säilyvät minunkaan ei tarvinnut tietä mistään asioista Nikolai ne kaikki järjesti. Nytkin hän järjesti tämän kortteri asian lomalla käytessään että saanolla tässä. Ei tarvi muuttaa jos en itse halua. Ei se muuten sopinut ennen kuin Nikolai hommasi Polisin järjestämään. Hyvin se nyt on taas mennyt Rouvankin kanssa kun näki että ei se hänen tirkumisensa auttanut kyllä hän kovin minua kiusasi mutta nyt se loppu. Kylmä tämä kuuluu talvella olevan mutta mistä sen paremman hommaa tällaisen sakin kansa. Ei kukaan mielel ota pakolla. Jos mihin pannaan kun tähänkin niin ei se siitä parane täyty vaan painaa yhtä paha. Teillä kai on siinä hyvä olla tuntuu se emäntä niin mukavalta. Nyt ei muuta kun toivotan sotan loppua ja Karjalaan pääsyä. Päästäisiin joskus käymään toisiamme katsomassa. Oletteko tietoiset että miten se velimiehen kohtalo on kun Jussisetän Tyyne sanoi että Peltolan Alekka kirjoitti hänelle että siinä oli hän tietoinen että hänen oisi pitänyt kaatua mutta minä en tiije sen paremmin. Nikolai on nyt Viipurissa tällä kertaa hän oli vain 2 viikkoa rintamalla mutta vielläkö hän nyt joutunee.

Terveisiä vaan teille jokaiselle hyvä vointia toivoo

Maria P.

Kirje on jäljennös Mari-tädin, Maria Painokankaan kirjeestä äidlleni. Kirje on kirjoitettu lyijykynällä, tiheään, paperi aivan täyteen. Kirjeen perusteella ajattelin, kuinka raskasta on ollut. Ei kirjoitusvirheillä ole merkitystä. Tärkeintä on se, mitä sydämessä asusti. Mari-täti oli seitsemännellä kuulla raskaana, kun hän ja tyttärensä Eila kuolivat ilmapommituksessa Petäjäjärven asemalla 12.6.1944, toisen evakkomatkan alussa. He osallistuivat lehmien kuljetukseen. MS